

Foto: LINK Arkitektur AS

GBNR 83/45 - FOLKETS HUS, SANDVIKA

VURDERING AV KULTURMINNEVERDI

Oppdragsnummer: 62102
Oppdragsnavn: Folkets Hus, Sandvika – kulturminneutredning
Oppdragsgiver: URBANIUM AS / Skytterdalen 4 AS
Dato: 12.06.2017
Utarbeidet av: Sivilarkitekt Thea Chiodera Molnar
Kontrollert av: Sivilarkitekt Camilla Mohr

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn	4
2	Beliggenhet.....	5
3	Kort historisk riss	6
4	Kulturminner i nærområdet	7
4.1	Registrerte automatisk fredete kulturminner	7
4.2	Registrerte nyere kulturminner.....	8
5	Bebyggelse – Folkets Hus i Skytterdalen 2, Sandvika.....	9
5.1	Materialbruk og detaljering.....	11
5.2	Endring av bygningen	12
5.3	Endring av plan, fasader og interiør	13
6	Metode	24
7	Begrep og definisjoner	26
7.1	Kulturminner og kulturmiljø.....	26
7.2	Automatisk fredete kulturminner (Fornminner).....	26
7.3	Nyere tids kulturminner	26
7.4	Vern etter Lov om kulturminner og Plan- og bygningsloven	26
8	Datagrunnlag og vernestatus	27
8.1	Kommuneplanens bestemmelser (Nyere kulturminne).....	27
8.2	Gjeldende regulering	28
9	Verdivurdering.....	29
9.1	Akershus fylkeskommunes uttalelse til reguleringsplanen	29
9.2	Bærum kommunes vurdering av kulturminner og kulturmiljø	29
9.3	Vurdering og vektning av kulturminnet	30
10	Konklusjon – kulturminner og kulturmiljø.....	32
11	Kilder.....	33

1 Bakgrunn

LINK Arkitektur har fått i oppdrag å utrede kulturminneverdien til bygningen på gbnr. 83/45- Folkets Hus, Sandvika, i forbindelse med detaljregulering av Skytterdalen 2 (gbnr.83/45) og Skytterdalen 4 (gbnr.83/188) med veiareal (gbnr. 83/33,38,187,192).

Bygningen Folkets Hus i Skytterdalen 2, ble befart utvendig 22.04.2017. Interiør er ikke befart.

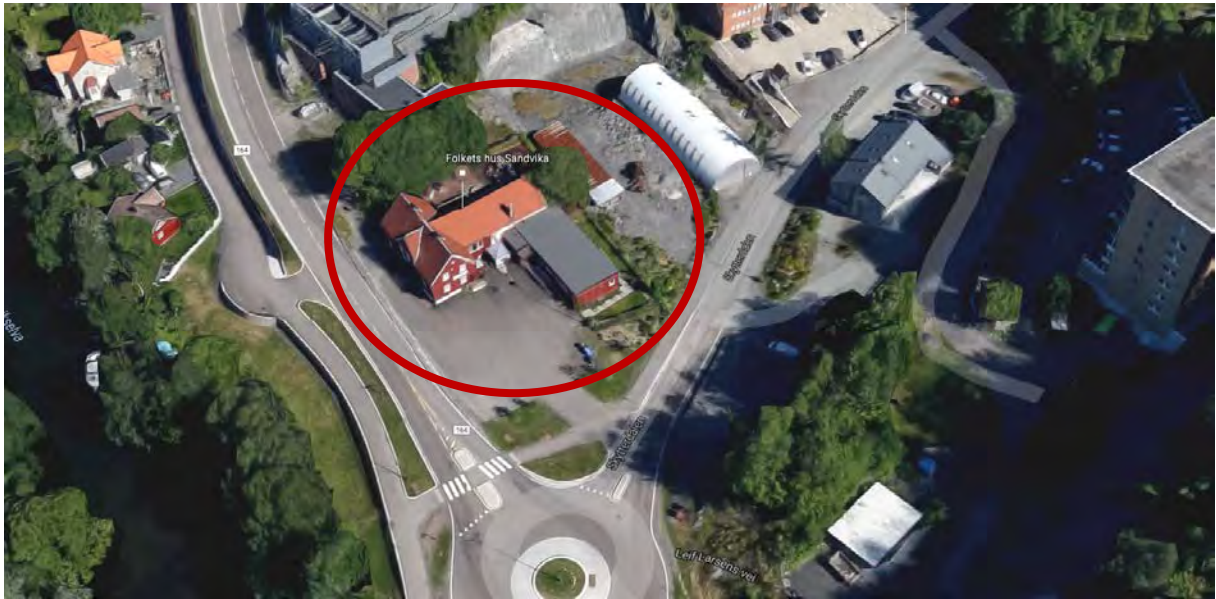
Utsnitt fra kommunens åpne, digitale kartportal. Eiendommen er markert med rød ring.

Utsnitt fra kommunens åpne, digitale kartportal. Eiendommen er markert med rød ring.

2 Beliggenhet

Folkets Hus i Skytterdalen 2 (gbnr.83/45) ligger ved inngangen til Skytterdalen, like nord for Sandvika.

Bygningen er markert med rød ring på skråfoto fra google maps.

Bygningen er markert med rød ring på utsnitt fra kommunens åpne, digitale kartportal.

3 Kort historisk riss

Folkets Hus var i utgangspunktet et møte- og forsamlingslokale for arbeiderbevegelsen som ble bygget opp rundt om i hele landet. Den voksende arbeiderbevegelsen på begynnelsen av 1900 -tallet trengte steder å ha møter og arrangementer, men mange etablerte lokaleiere ville ikke leie ut lokaler til arbeiderorganisasjonene. Derfor bygget arbeiderorganisasjonene sine egne lokaler som de kalte «Folkets Hus». Det første Folkets Hus i Norge var Arbeideren på Modum, reist av Vikersund Arbeiderforening på begynnelsen av 1890-tallet. For å få fart på byggevirkksomheten etablerte LO-kongressen i 1910 Folkets Hus Fond, som skulle hjelpe til å finansiere nye byggeprosjekter. Fondet ble til ved at en del av medlemskontingenten ble avsatt til fondet.

Folkets Hus i Sandvika ble innviet 26. desember 1915. Huset har vært forsamlingslokale for arbeiderbevegelsen i Bærum, og tilholdssted for forskjellige typer aktiviteter i over 100 år. I 2015 ble 100 – årsjubileet feiret av medlemmer i arbeiderbevegelsen sammen med andelshavere og faste leietakere.

Folkets Hus ble reist av Hamang Papirarbeiderforening med støtte fra bedriftsledelsen. Bakgrunnen var at Papirarbeiderforeningen mente at det var et behov for gode møteplasser, og ønsket derfor et hus til bruk til forskjellige type aktiviteter. For arbeiderbevegelsen har huset stått sentralt som et samlende sted, hvor det blant annet i årtider har vært arrangert 1. mai frokoster. Bortsett fra fagforeningsmøter ble det også arrangert boksekamper, revy og teater, kino, hittegodsauksjoner, danseskole og juletreffester.

Fotografiet under viser en hittegodsauksjon, som var en de mange aktivitetene som ble avholdt i Folkets Hus.

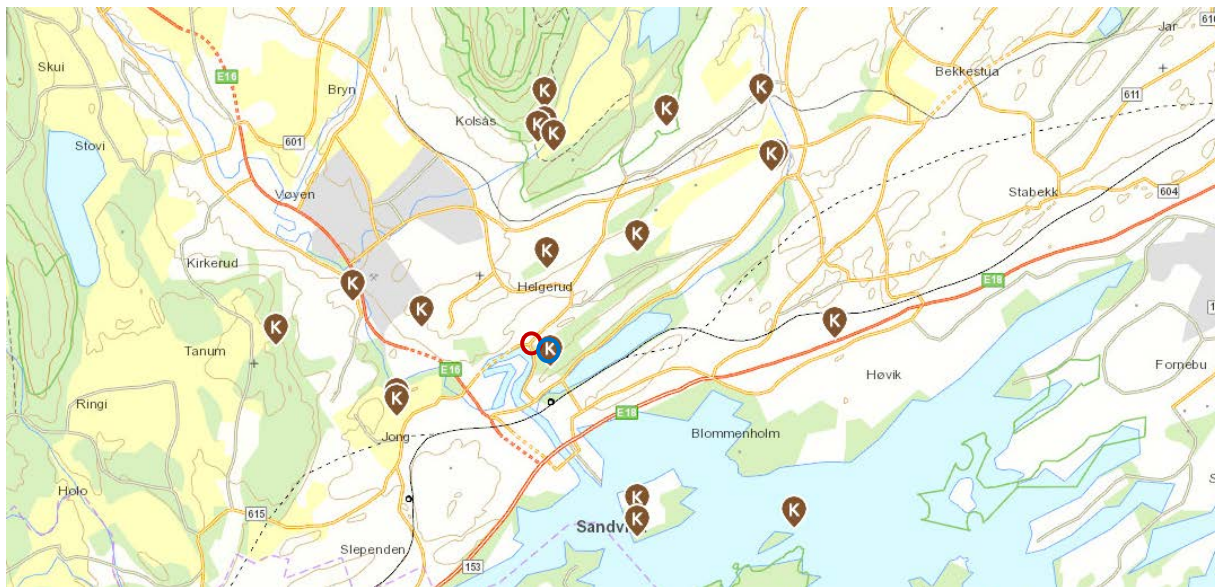
Foto Asker og Bærums Budstikke, Karl Braanaas, 1973

4 Kulturminner i nærområdet

4.1 Registrerte automatisk fredete kulturminner

Det er ikke registrert automatiske fredete kulturminner innenfor planområdet i Skytterdalen 2 (Folkets Hus). Men noe lenger mot syd utenfor planområdet ved Løkkeåsen, er det registrert en automatisk fredet steinalderboplass fra eldre steinalder.

Dersom det under anleggsarbeidet påtreffes fredete kulturminner, må arbeidet straks stanses og utviklingsavdelingen i fylkeskommunen varsles jf. kulturminneloven § 8 andre ledd.

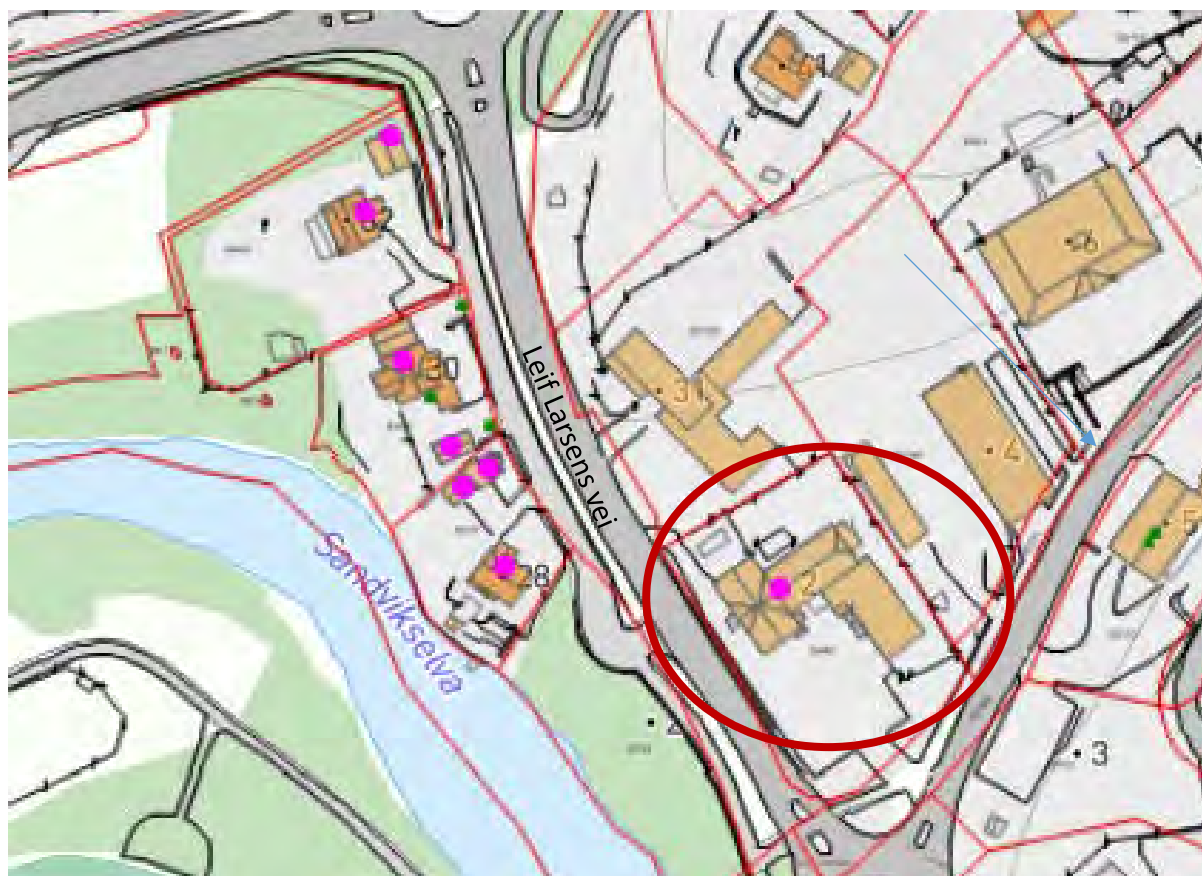
Utsnitt fra www.kulturminnesok.no Eiendommen er markert med rød ring, kulturminnet er markert med blå ring og bokstaven «K».

Utsnitt fra www.kulturminnesok.no Eiendommen er markert med rød ring, kulturminnet er markert med «K».

4.2 Registrerte nyere kulturminner

Bærum Kommune har registrert Folkets Hus i Skytterdalen 2 som nyere kulturminne. Det er også registrert flere nyere kulturminner i nærheten, blant annet bebyggelsen på vestsiden av Folkets hus ved Leif Larsens vei (fv 164). Kulturminnene er registrert som «Utvalgt bygg 1900 – 1940», og er markert er med rosa punkt i illustrasjonen under.

Utsnitt fra kommunens kulturminneregistrering på den åpne, digitale kartportalen. Eiendommen er markert med rød ring.

Tegnforklaring

Kulturminnevern

Bygningshistorie

- Bygg 1920-1940
- Bygg 1900-1920
- Utvalgt bygg 1900-1940
- Huskant

Registrerte kulturminner - etter år 1537

- ▲ Vernet bygning/anlegg
- Registrert kulturminne
- ▲ b c Krigsminne (kulturminne)

5 Bebyggelse – Folkets Hus i Skytterdalen 2, Sandvika.

Eiendommen gbnr. 83/45 er bebygget med forsamlingshus mot veien i vest, (byggeår 1915). Til hovedhuset er det tilknyttet et nyere tilbygg (Moelven-brakker, byggeår 1994). Tilbygget er i dag i drift som barnehage. Denne driften er besluttet avviklet og tilbygget er derfor foreslått fjernet.

Hovedhuset er kun befart utvendig og bygget ser ut til å være godt vedlikeholdt. Etter rivning av tilbygget vil det sannsynligvis være behov for noe fasade rehabilitering ved tilknytningspunktet.

Foto fra google maps. Folkets Hus, mot syd- øst.

Foto fra google maps. Folkets Hus, fasade mot nord-øst.

Foto Link Arkitektur, Folkets Hus, fasade mot nord- vest.

Foto Link Arkitektur, Folkets Hus, fasade mot nord -vest.

5.1 Materialbruk og detaljering

Hovedhuset er oppført i malt stående trepanel og pusset grunnmur. Deler av hovedhuset ved fasade mot sør-øst er i pusset mur. På taket er det platetak.

Tilbygget fra 1994 (Moelven-brakken) består av malt stående trepanel.

Bygget fremstår som nøkternt. Det er blitt utført noen tilbakeføringer sett i forhold til det opprinnelige, som for eksempel vinduene i hovedhuset som har fått sprosser. Se foto under.

Foto google maps. Folkets Hus, syd-vest. Vindu funksjonalisme fra ca. 1930 frem til 1960

Foto google maps. Folkets hus, syd-vest. Nye vinduer med utgangspunkt i det opprinnelige.

5.2 Endring av bygningen

Ukjent fotograf. Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek.

Fotografiet over viser Folkets Hus før dagens ytterpanel ble lagt på fasadene. Huset er opprinnelig i laftet tømmer.

Fotografiet under viser dagens ytterpanel som ble lagt utenpå tømmerveggene. Det er også utført endringer med utvidelse av bygget mot nord-øst, samt innsetting av nye vinduer og nye trappeavsatser mot nord-øst og syd-vest.

Ukjent fotograf. Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek.

5.3 Endring av plan, fasader og interiør

I Bærum kommunens byggesaksarkiv finnes det enkelte tegninger og dokumenter som beskriver hvordan bygningen er endret fra 1936-37 og frem til 1994. Generelt er det lite informasjon og dokumentasjon som beskriver endringene.

Under følger utsnitt av noen av de innsendte dokumentene og tegningene til byggesaksavdelingen i Bærum kommune.

1936-37:

Støping av kjellergulv, muring av vegger i kjeller med panel i himling, og puds av tak i WC og fyrrom, oppsetting av spanskevegger i WC, trapp ned til kjeller og skyvedør mellom kjøkken og garderobe.. Byggherre er Hamang papirarbeiderforening.

AXEL JENSEN
BYGGMESTER
TEL. SANDVIKA 138

ANSVARSHAVENDE I AKER, HERED OG ANKER

10. JUL 1937

Bærum Bygningssråd
J. No. 188-36
Bilag No. 4 in duplo

Til
Bærum Bygningsvesen
Sandvika

Ad. gr. nr 83 Nr nr 45 Folkets Hus Sandvika.

Tilhørende Hamang Papirarbeiderforening Sandvika

Herved medeles at de igjenstående arbeider som før anmeldt nu fuldføres

Støpning av kjeldergulv og muring av vegger i kjelder og paneling av himling og puds av takker W.C. og fyrrom opsetning av spanskevegger i W.C. Trapp ned til kjelder ny skyvedør mellom kjøkken og garderobe

Ansvarshavende

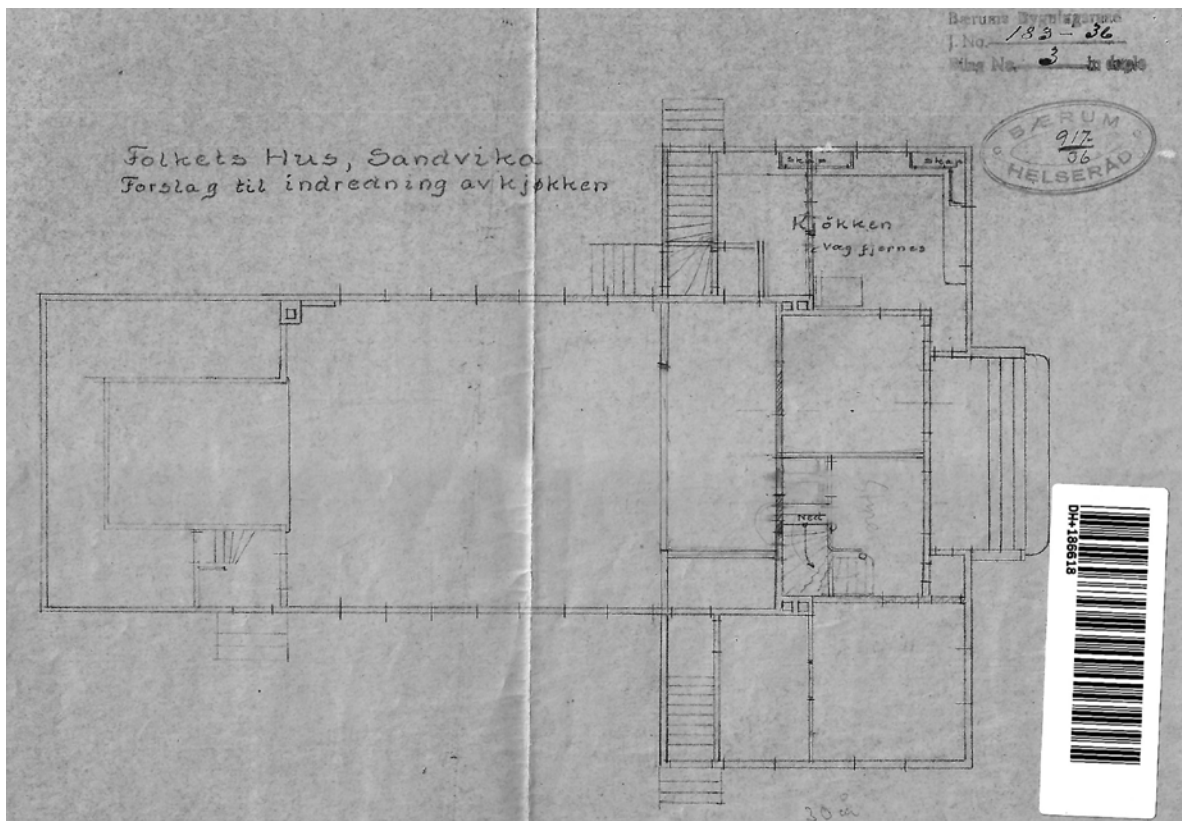
Axel Jensen

Sandvika den 8/7 - 37

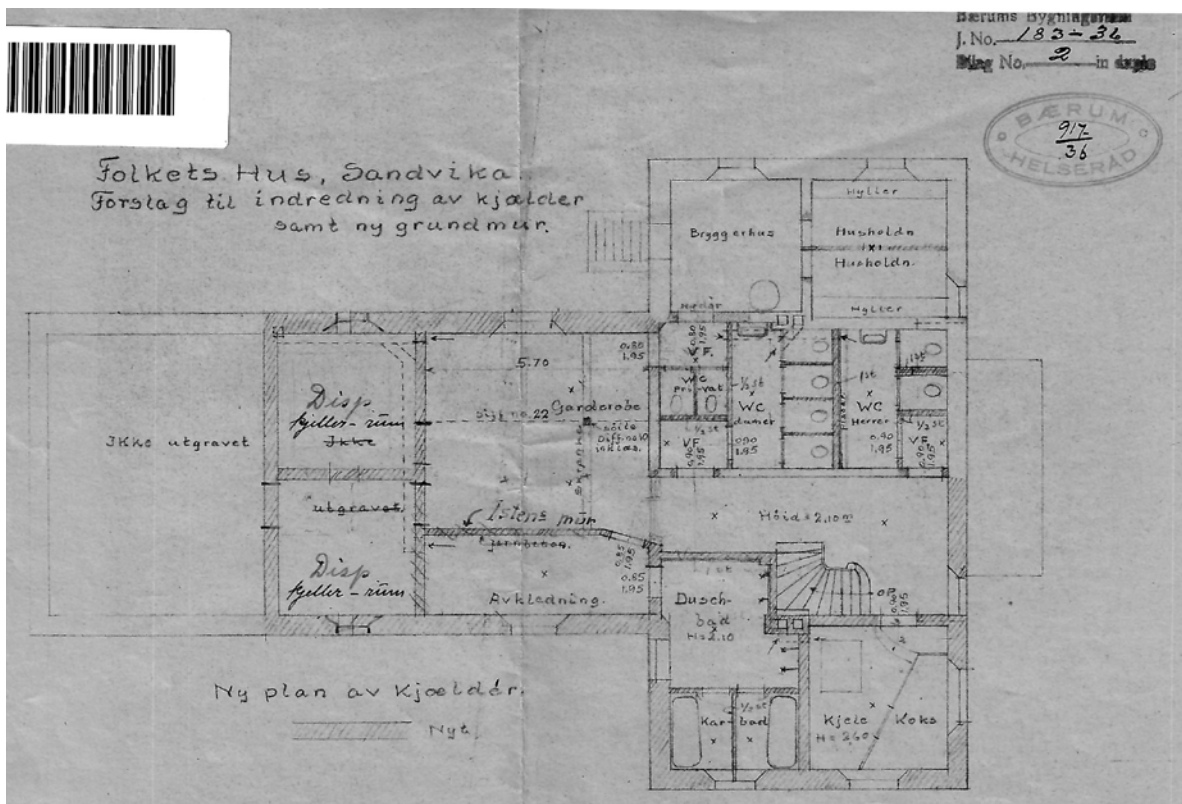
Som Byggherre

For Hamang Papirarb. forening

Olav Paulsen

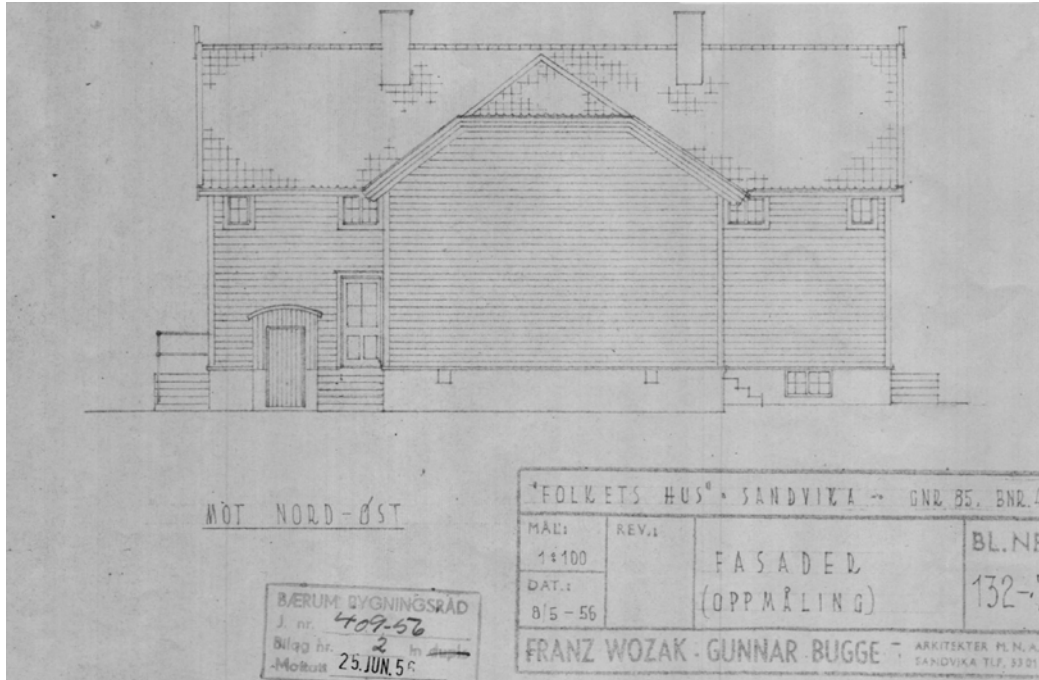
1936-37 Tegning 1 etasje.

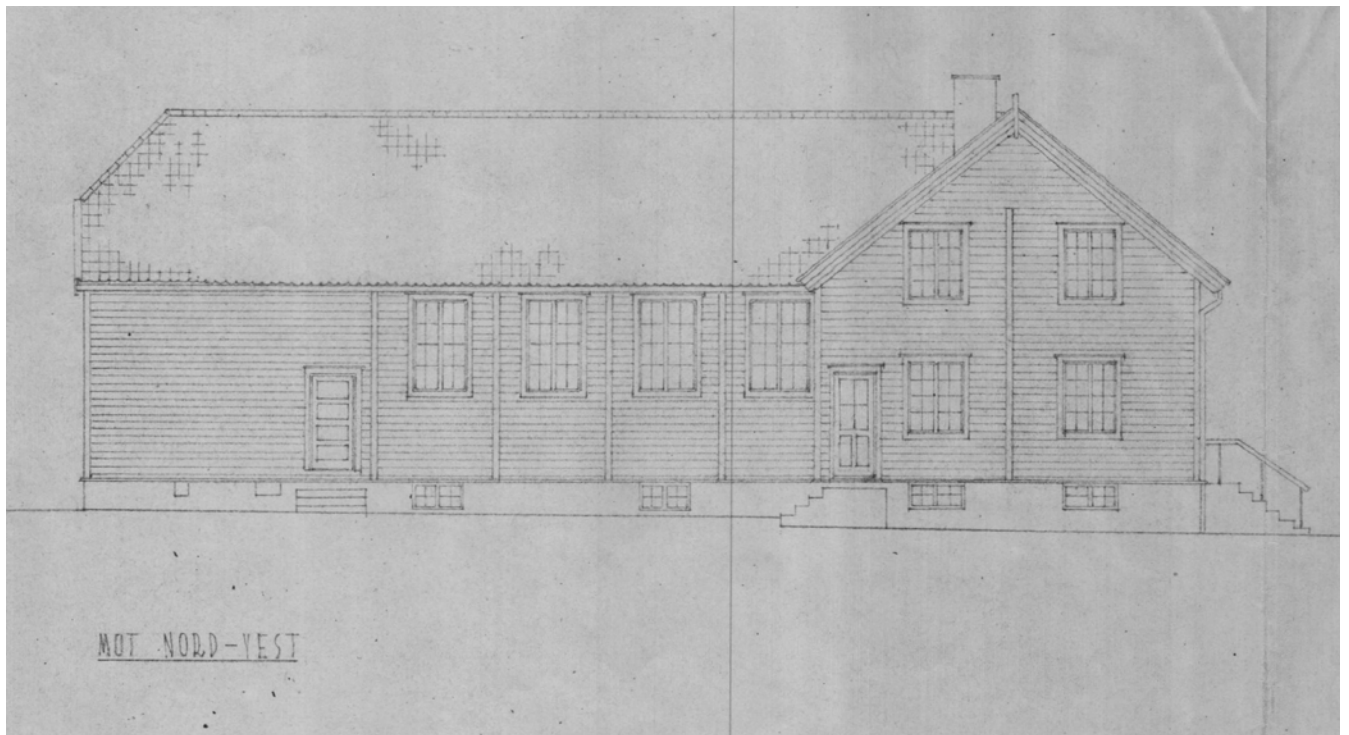
1936-37 Tegning kjeller.

1956:

Fasadetegninger fra byggesaksarkivet i Bærum kommune datert 1956, fra arkitektene Franz Wozak og Gunnar Bugge. I byggesaksarkivet foreligger det div. dokumenter som beskriver ulike mindre endringer/moderniseringer av blant annet interiøret.

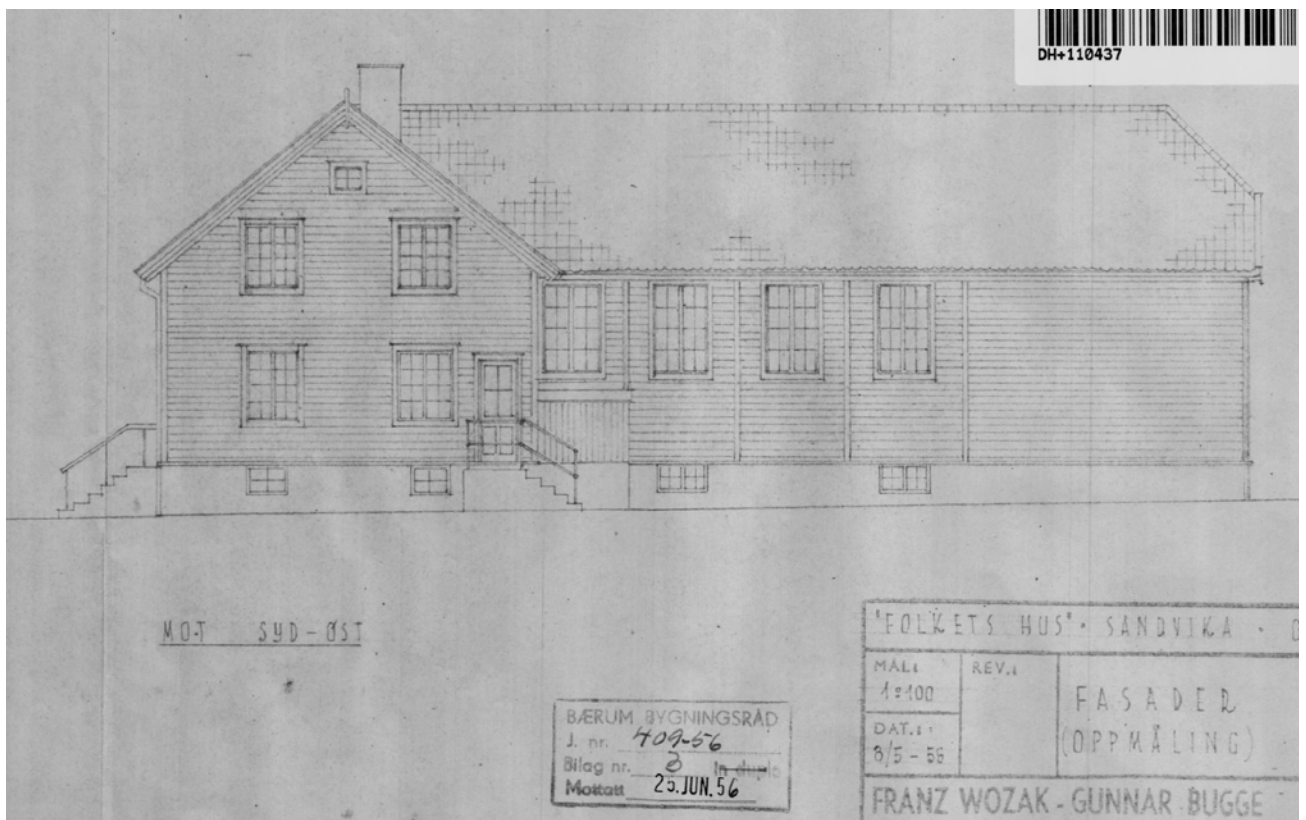
1956 Tegning. Fasade mot nord-øst.

1956 Tegning. Fasade mot nord-vest.

1956 Tegning. Fasade mot syd-vest.

1956 Tegning. Fasade mot syd-øst.

1993 - 94:

Dokumenter og tegninger fra byggesaksarkivet Bærum Kommune datert 1993 og 1994, vedrørende søknad om nytt tilbygg til Folkets Hus.

Befaring og godkjenning av midlertidig bruksendring for deler av forsamlingslokale til barnehage. Internasjonal Montessori Preschool.

27020800098K0664934

BÆRUM KOMMUNE
KOMMUNALAVDELINGEN FOR
TEKNISKE TJENESTER
BYGN.- OG REG.VESENET

 Arnold Haukelands plass
Postboks 124
1301 Sandvika
Tlf. 67 57 40 67
67 57 44 63
Fax 67 57 43 15

INTERNATIONAL, MONTESSORI PRESCHOOL
SKYTTERDALEN 2
1300 SANDVIKA

Jnr. 93-1175 aeg
BILAG 28 | 20

Dato 23/12-1993

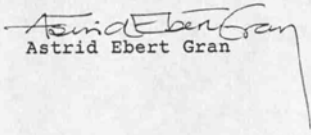
GNR. 83 BNR. 45 TOMT NR.
ADRESSE: SKYTTERDALEN 2

En viser til brev av 29.11.93 fra International Montessori Pre-School vedrørende ferdigbesiktigelse for BRUKSENDRING AV "FOLKETS HUS" TIL BARNEHAGE på ovennevnte eiendom.

Befaringen vil bli foretatt tirsdag 11. januar 1994 kl. 11.00.

NB! Både byggherre og ansvarshavende bør være tilstede ved befaringen.

Vi minner om at er stilt krav bl.a. fra brannvesenet. Dette må være utbedret før brukstillatelse kan meddeles.

For bygnings- og reguleringssjefen

Astrid Ebert Gran

Gjenpart til:
Ola Leikås

POST ADRESSERES TIL ETATEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER
HVIS DE VIL SNAKKE MED NOEN - SPØR ETTER SAKSBEHANDLER

2702080009BK0664549

BÆRUM KOMMUNE

KOMMUNALAVDELINGEN FOR
TEKNISKE TJENESTER
BYGN.- OG REG.VESENET

Arnold Haukelands plass
Postboks 124
1301 Sandvika
Tlf. 67 57 40 67
67 57 44 63
Fax 67 57 43 15

INTERNATIONAL MONTEI, PRESCHOOL
SKYTTERDALEN 2

1300 SANDVIKA

Jnr.
93-1175 aeg

Dato
3/2-1994

GODKJENNELSE AV MIDLERTIDIG BRUKSENDRING FOR DELER AV "FOLKETS
HUS" TIL BARNEHAGE PÅ GNR. 83 BNR. 45.
BYGGEPLASSADRESSE: SKYTTERDALEN 2
BYGGERE: INTERNATIONAL, MONTESSORI PRESCHOOL

Vi viser til Deres søknad mottatt 22.3.93 om byggetillatelse for
ovennevnte byggearbeid.

Naboer og gjenboere er varslet i saken og det har ikke kommet inn
bemerkninger.
VAR-etaten, brannvesenet, helseetaten, og statens vegvesen har
hatt bemerkninger til søknaden.

Brannvesenets og helseetatens bemerkninger er imøtekommet.
Tilfredsstillende brannsikring er etablert og nytt
ventilasjonsanlegg er instalert. Dette er kontrollert og funnet i
orden.
Statens vegvesen har krevet støyberegning både av lokalene og
utearealene. Dette er utført, og det er nå kun stilt krav til
skjerming av utearealene.
På grunn av snø er det umulig å sette denne opp nå, men vi kan
akseptere at oppføring av støyskjerm utsettes til det er
snøfritt, dog senest 1.juni 1994.
Når det gjelder utkopling av septiktank, har bruker fått muntlig
godkjent en utsettelse til 1995, d.v.s. ut dette året. Var-etaten
har bekreftet denne utsettelsen.

Avgjørelsesmyndighet i saken er delegert til bygnings- og
reguleringssjefen.

" Midlertidig bruksendring av deler av "Folkets hus" fra
forsamlingslokale til barnehage godkjennes.

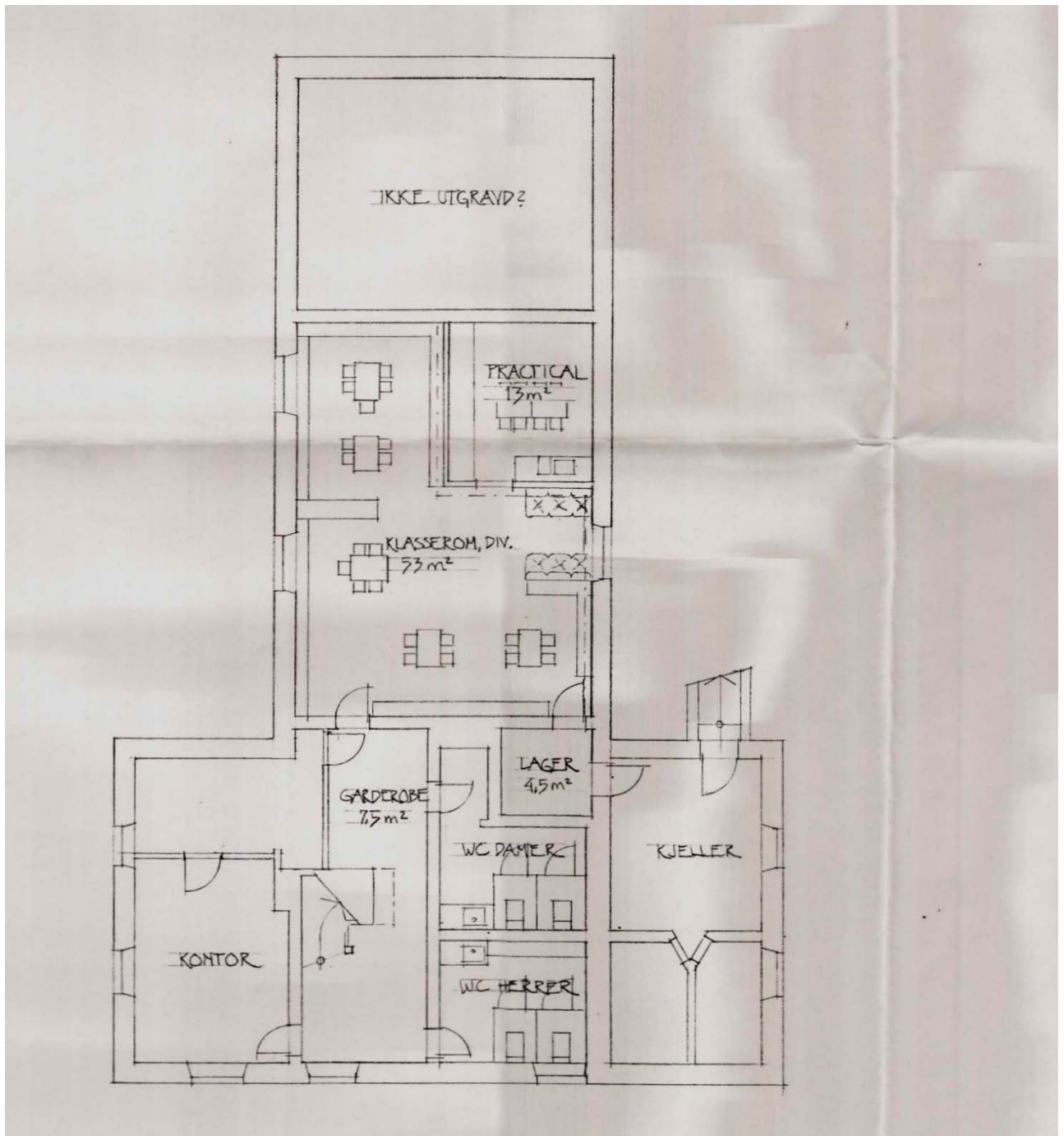
Beliggenheten fremgår av kart bilag 2."

Giroblankett for behandlingsgebyr på kr.1500.00 følger vedlagt.
Betalingsfrist fremgår av blanketten.

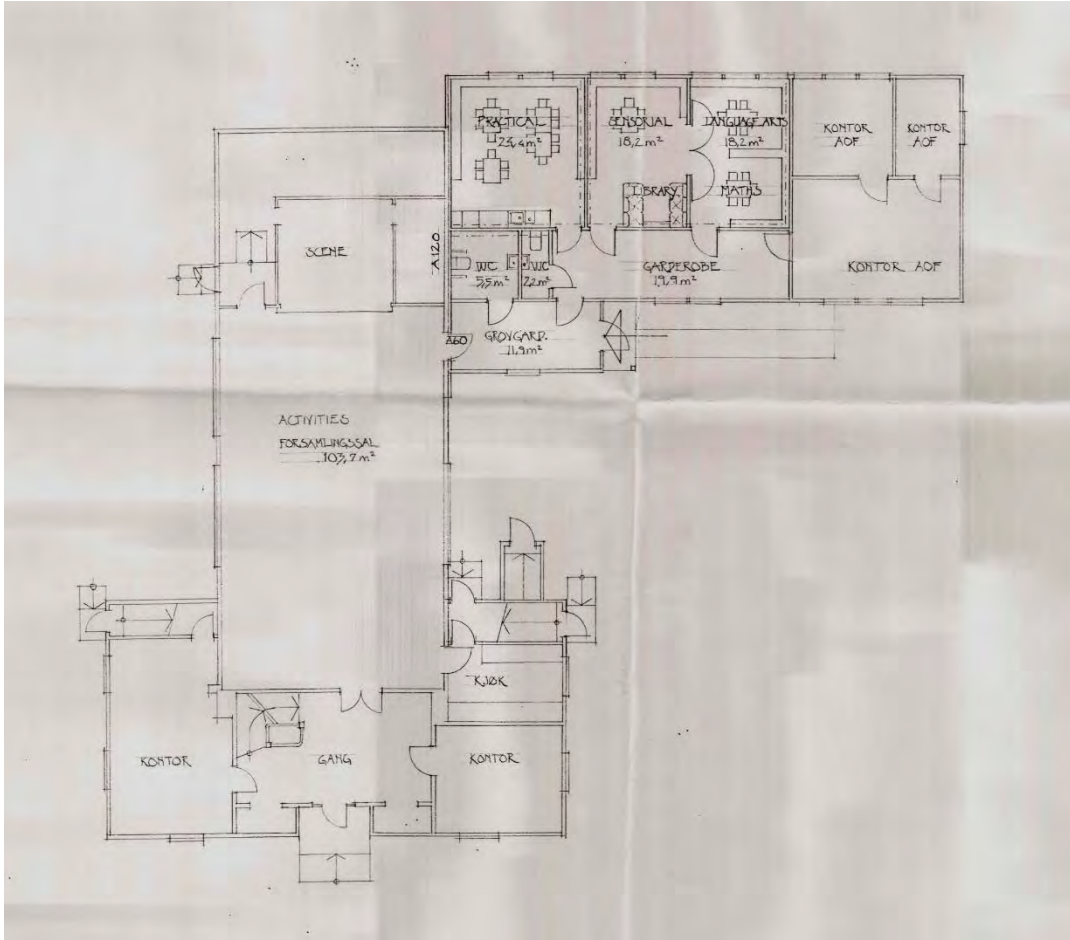
POST ADRESSERES TIL ETATEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER
HVIS DE VIL SNAKKE MED NOEN - SPØR ETTER SAKSBEHANDLER

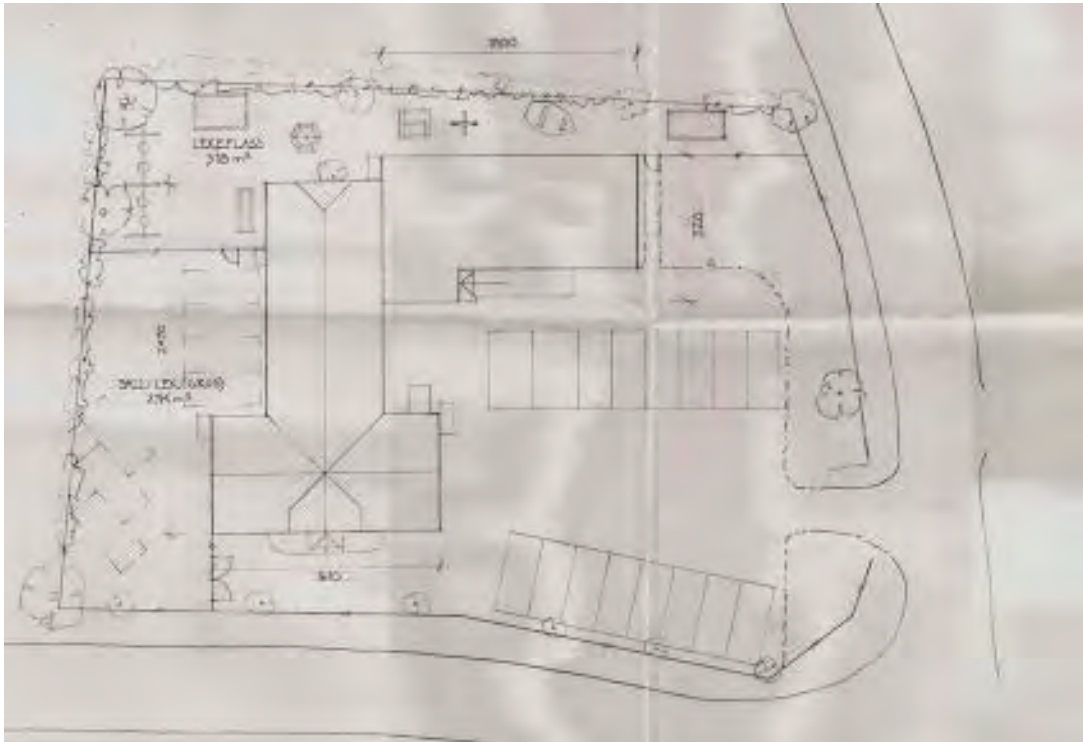
1993-94 Situasjonskart

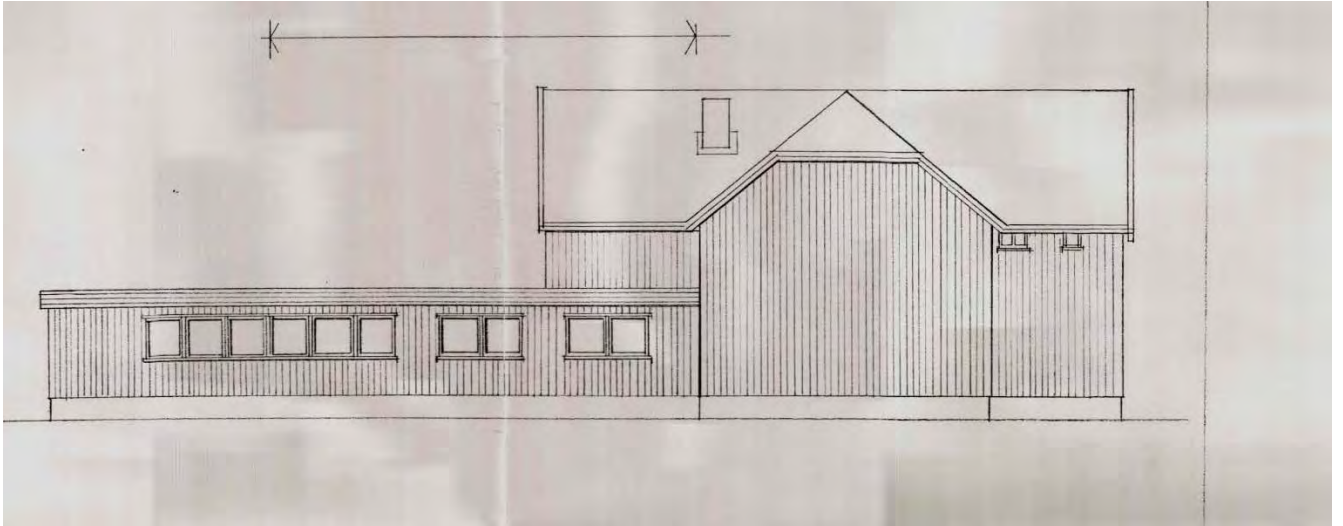
1993- 94 Tegningsgrunnlag. Kjeller

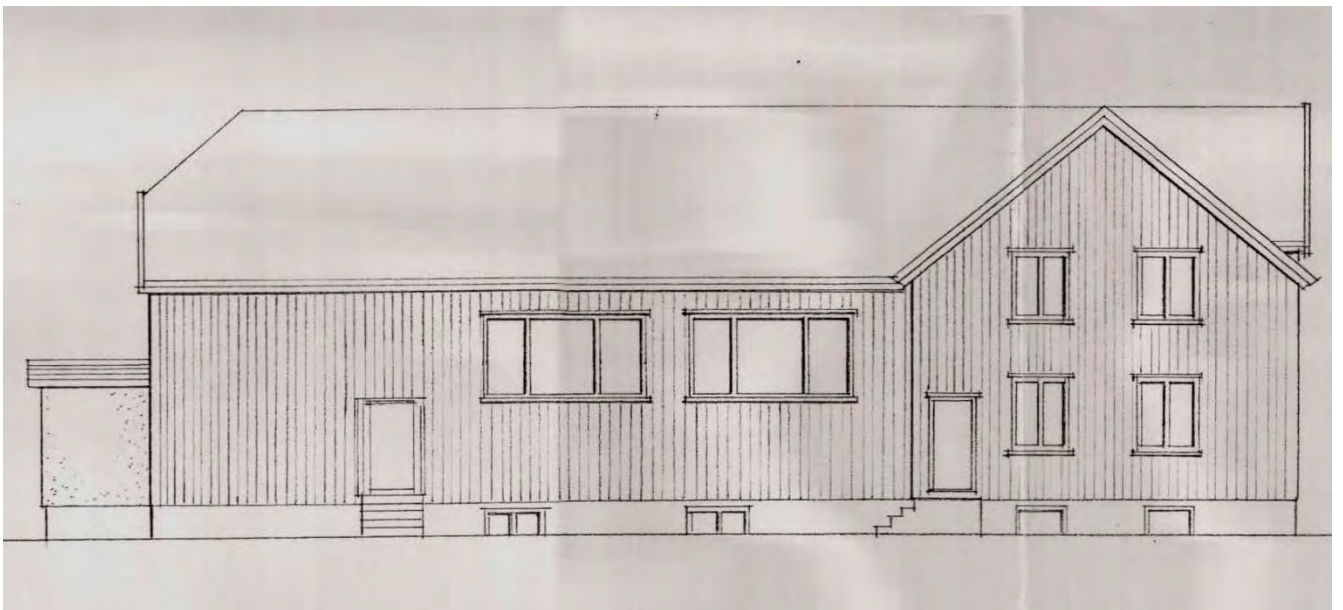
1993- 94 Tegningsgrunnlag. 1.Etasje.

1993- 94 Tegningsgrunnlag. Utomhusplan.

1993- 94 Tegningsgrunnlag. Fasade mot nord- øst, med påskrift; Ingen endring utover nytt tilbygg:

1993- 94 Tegningsgrunnlag. Fasade mot nord – vest, med påskrift; Ingen endring utover nytt tilbygg.

Interiør

Det drives fremdeles utleie av Folkets hus til private arrangementer. På hjemmesiden til utleier, er det beskrevet at kapasiteten for lokalet med langbord 60 personer, kino -konferanserom 100 personer.

Interiøret er nøkternt og enkelt, men i hovedsak tilfredsstillende vedlikeholdt, se foto fra storsalen. (Interiøret er ikke befart innvendig og bildene er fra utleier Eventum sin hjemmeside).

Foto mot nord -øst. Utsnitt fra hjemmeside <https://eventum.no/lokale/sandvika-folkets-hus>

Foto av kjøkken interiør. Utsnitt fra hjemmeside; <https://eventum.no/lokale/sandvika-folkets-hus>

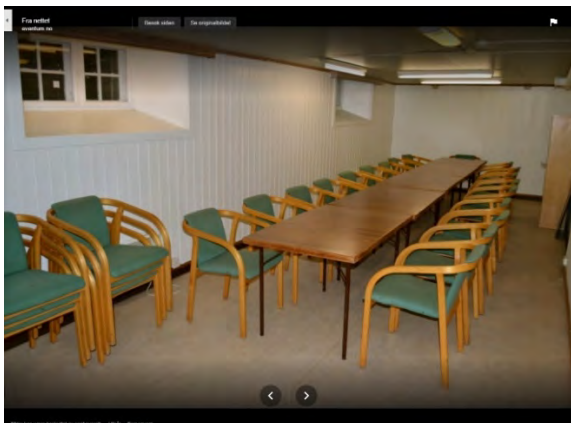

Foto av interiør i kjeller. Utsnitt fra hjemmeside; <https://eventum.no/lokale/sandvika-folkets-hus>

6 Metode

Vurdering av verneverdi tar utgangspunkt i Riksantikvarens kriterier for verdisetting og vekting av kulturminner, jfr. Håndbok for lokal registrering ISBN 978-82-75-74068-5.

For å kunne prioritere kulturminnenes verdi er det nødvendig ikke bare å kunne identifisere verdiene vi knytter til dem, vi må også kunne vurdere betydningen av disse verdiene – hvor mye veier de? Vektingen er her lagt opp til å skje ved bruk av noen konkrete kriterier som kan brukes både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Den avsluttende vektingen innebærer en vurdering både av om kulturminnet oppfyller noen av kriteriene og, om dette er tilfelle, på hvilket nivå.

Kriteriene er valgt av Riksantikvaren og inngår i en systematisk framgangsmåte for arbeidet med verdisetting og verdivekting og skal sikre en mest mulig omforent begrepsbruk. Framgangsmåten skal gjøre arbeidet enklere, og det skal gi innsyn i og gjøre det mulig å etterprøve vurderinger som gjøres underveis og konklusjoner som trekkes til slutt.

Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet?	
- Kunnskapsverdier	
- Opplevelsesverdier	
- Bruksverdier	
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	
- Autentisitet og opprinnelighet	
- Mangfold og variasjon	
- Sammenheng og helhet	
- Dynamikk og endring	
- Brudd og kontrast	
- Lesbarhet og tydelighet	
- Egnethet	
- Anvendbarhet	
- Sårbarhet og tålegrenser	
- Interaksjon natur-kultur	
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
- Opprinnelig sjeldent, sjeldent ved tilfeldig eller planmessig utvalg	
- Representativt for noe som er vanlig nå eller noe som var vanlig før	

Vi vekter verdiene	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
- Kulturminnet representerer faser med særlig betydning for historien/utviklingen				
- Kulturminnet er knyttet til virksomheter med særlig betydning for historien				
- Kulturminnet er knyttet til hendelser eller begivenheter med særlig betydning for historien				
- Kulturminnet er knyttet til personer med særlig betydning for historien				
- Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere etniske grupper (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)				
- Kulturminnet har særlig arkitektonisk og arkitekturhistorisk verdi				
- Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes få eller ingen skriftlig kilder				
- Kulturminnet har særlig betydning som ressurs for lokal utvikling og verdiskaping				
- Kulturminnets alder og type utløser juridiske virkemidler på nasjonalt plan , se kulturminneloven				

7 Begrep og definisjoner

7.1 Kulturminner og kulturmiljø

Kulturminner og kulturmiljø er definert i lov om kulturminner av 9. juni 1978, § 2:

«Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.

Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng.

Reglene om kulturminner og kulturmiljøer gjelder så langt de passer også for botaniske, zoologiske eller geologiske forekomster som det knytter seg kulturhistoriske verdier til.»

7.2 Automatisk fredete kulturminner (Fornminner)

Alle synlige og ikke synlige kulturminner fra før reformasjonen (inntil år 1537) er automatisk fredet etter Kulturminneloven. Dersom en utbygging kommer i konflikt med et fredet kulturminne, må planene legges om eller det må søkes om dispensasjon fra loven ("frigiving"). Dersom dispensasjon blir aktuelt, må det foretas en faglig granskning av kulturminnet (utgraving eller annet).

7.3 Nyere tids kulturminner

Nyere tids kulturminne er definert som kulturminne som er fra etter reformasjonen (1537). Stående bygg med opprinnelse fra perioden 1537-1649 er automatisk fredet etter Kulturminnelova.

7.4 Vern etter Lov om kulturminner og Plan- og bygningsloven

Formelt vern av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdifulle kulturminner og kulturmiljøer fastsettes etter Lov om kulturminner (Kulturminneloven) eller Plan- og bygningsloven:

- Kulturminner fra før 1537 og stående byggverk fra perioden 1537-1649 er automatisk fredet etter kulturminnelovens § 4.
- Kulturmiljø kan fredes etter Kulturminnelovens § 20.
- Nyere tids kulturminner kan fredes ved vedtak etter Kulturminneloven §§ 15, 22 og 22a.
- Kulturminner kan vernes etter Plan- og bygningsloven gjennom regulering til hensynssone – bevaring av kulturmiljø i kommuneplan (§§ 11-8c og 11-9 pkt. 7), og reguleringsplan (§ 12-5 pkt. 5, 12-6 og 12-7 pkt. 6,

Ved vurdering av verneverdier kan det i tillegg legges vekt på viktige naturverdier knyttet til kulturminnene.

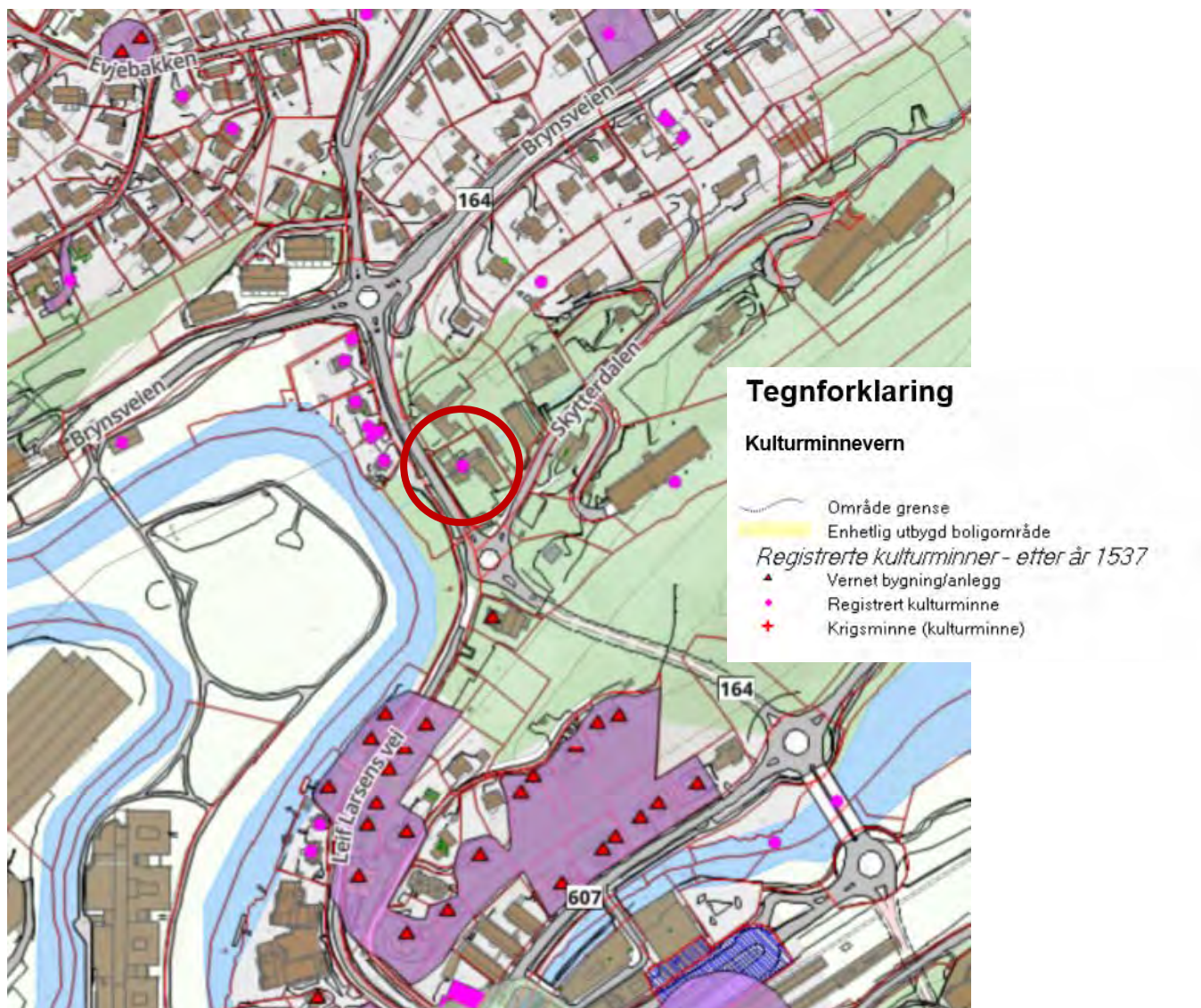
8 Datagrunnlag og vernestatus

Utredningen tar utgangspunkt i registreringer på www.kulturminnesok.no og utredninger i forbindelse med detaljregulering av området.

8.1 Kommuneplanens bestemmelser (Nyere kulturminne)

Folkets hus i Skytterdalen 2 er av Bærum kommune registrert som et nyere kulturminne. Kulturminnet er ikke vernet/fredet. Folkets hus er et av flere kulturminner som ligger langs Leif Larsens vei.

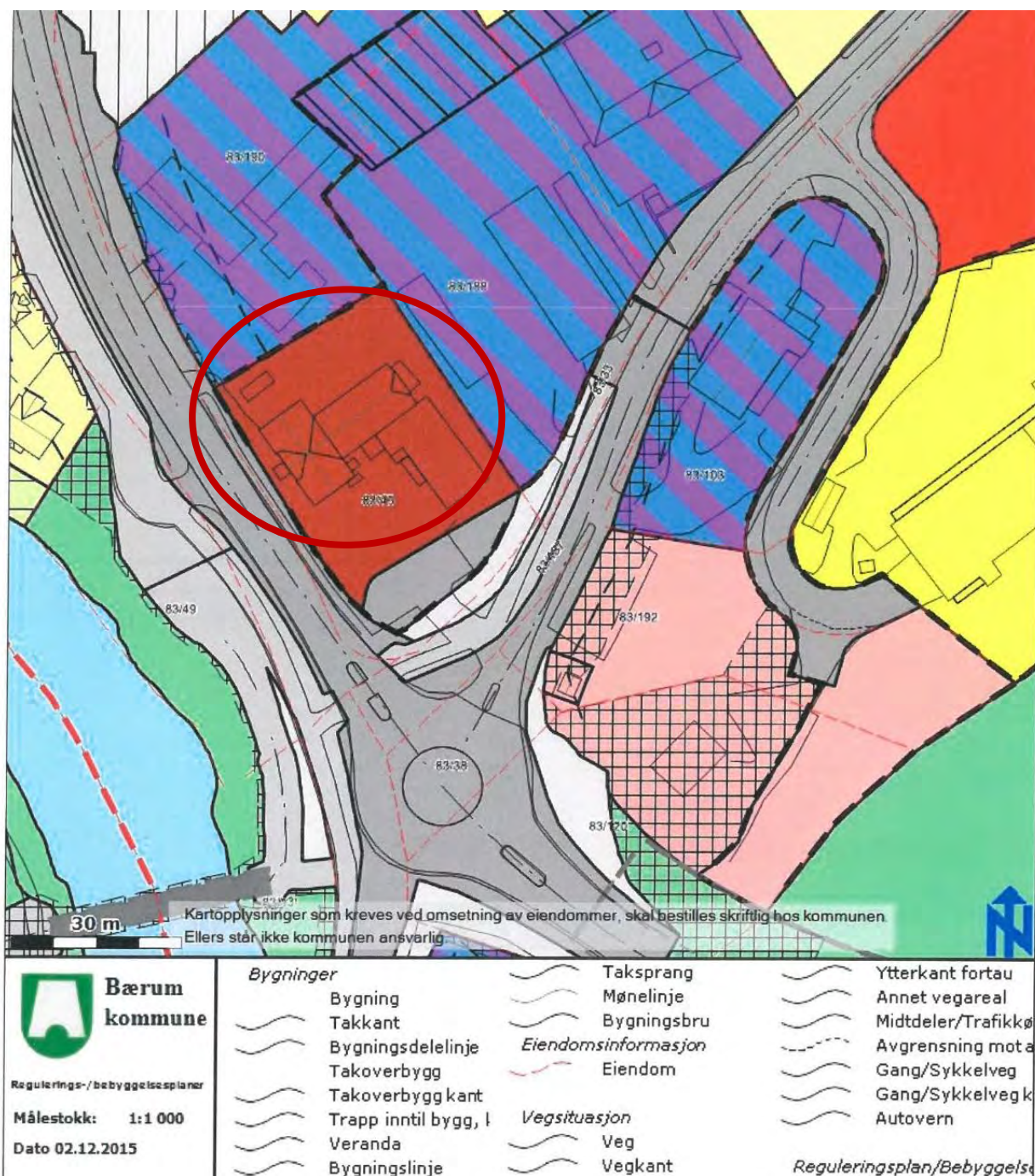
Som det følger av kommuneplanens bestemmelser; «§ 8 Kulturminner og kulturmiljøer (pbl § 11-9 nr. 7), § 8.1 Kulturminner og kulturmiljøer registrert i Bærumskart, kulturminnebasen, skal vurderes bevart. Det skal legges vekt på kulturminnets og/eller kulturmiljøets verneverdi og sammenhengen kulturminnet inngår i. Nye tiltak skal ha en bevisst plassering og utforming i forhold til kulturminner og primært tilpasses kulturminnet/kulturmiljøet.

Utsnitt fra kommunens kulturminneregistrering på den åpne, digitale kartportalen. Eiendommen er markert med rød ring.

8.2 Gjeldende regulering

Gjeldende regulering for Folkets Hus i Skytterdalen 2 (gbnr.83/45) er;
 «REGULERINGSPLAN FOR SKYTTERDALEN. Plannr. 1981002, 2.3 Almennyttig formål A, Området kan benyttes til forsamlingshus. Ved utvidelse og nybygg skal det tilstrebes parkeringsdekning på 0,3 plass pr. sitteplass.

Utsnitt av kommuneplankart fra Bærum kommune. Eiendommen er markert med rød ring

9 Verdivurdering

9.1 Akershus fylkeskommunes uttalelse til reguleringsplanen

Fylkeskommunen har følgende uttalelse datert 01.07.2016, knyttet til nyere tids kulturminner i forbindelse med varsel om oppstart av planarbeid:

«Automatisk fredete kulturminner. Fylkesrådmannen har ingen merknader knyttet til automatisk fredete kulturminner».

«Nyere tids kulturminner. Innenfor planområdet ligger «Folkets hus», som ble reist av Hamang Papirarbeiderforening i 1915.

Hamang Papirfabrikk var da Sandvikas største arbeidsplass. Bygningen har senere blitt et tradisjonsrikt møte- og forsamlingslokale for arbeiderbevegelsen i Bærum, og er fortsatt i bruk. Bygningen har også blitt benyttet til en rekke andre aktiviteter; som boksekamper, revy og teater, kino, hittegodsauksjoner, danseskole og juletreffester. (Kilde: Asker og Bærum Budstikke). Bygningens opprinnelige hovedform er bevart. Bygningen ligger eksponert mot Leif Larsens vei, og er en del av et eldre bygningsmiljø i området. Bygningen har etter fylkesrådmannens vurdering høy kulturhistorisk verneverdi og må bevares.

Fylkesrådmannen støtter derfor Bærum kommune og forslagstiller forslag om at bygningen reguleres til hensynsone vern av kulturminner og kulturmiljø i forbindelse med planarbeidet. Fylkesrådmannen ønsker ikke å motsette seg riving av nyere tilbygg mot øst. Det må utarbeides gode bestemmelser for vern av fasader (eventuelt tilbakeføring der det er gjort endringer). Eventuelle verneverdige interiører bør kartlegges og vurderes vernet etter plan- og bygningsloven. Det er viktig at ny bebyggelse plasseres i god avstand til bygningen, og at ny bebyggelse i plassering, høyde, utforming og volum ikke blir dominerende i forhold til kulturminnet. Fylkesrådmannen viser for øvrig til kommuneplanens bestemmelser § 7 og 8 som gir føringer for vern og tilpassing av ny bebyggelse i forhold til arkitektur, kulturminne og kulturmiljø».

9.2 Bærum kommunes vurdering av kulturminner og kulturmiljø

I referat fra oppstartsmøte datert 22.04.2016, med kommunen i forbindelse med reguleringsarbeidene, står det følgende om kulturminner i området:

«Viser til kommuneplanens bestemmelser, som omhandler Arkitektur, kulturminner og landskap (Bærum kommunes veiledere utdyper bestemmelsene og retningslinjene.):

§ 7 Arkitektur (pbl § 11 – 9 nr. 6 og 7)

§ 7.1 Reguleringsplanlegging og byggetiltak skal tilføre nye kvaliteter og/ eller opprettholde eksisterende særpreg og visuelle kvaliteter i området.

§ 8 Kulturminner og kulturmiljøer (pbl § 11-9 nr. 7)

§ 8.1 Kulturminner og kulturmiljøer registrert i Bærumskart, kulturminnebasen, skal vurderes bevart. Det skal legges vekt på kulturminnets og/eller kulturmiljøets verneverdi og sammenhengen kulturminnene inngår i. Nye tiltak skal ha en bevisst plassering og utforming i forhold til kulturminner og primært tilpasses kulturminnet/ kulturmiljøet».

«Ny bebyggelse må tilpasses kulturminnet Folkets hus».

9.3 Vurdering og vekting av kulturminnet

VERDISETTING FOLKETS HUS I SANDVIKA

- Kunnskapsverdier: **Kulturminnet er delvis autentisk i grunnflate og volum.**
- Opplevelsesverdier: **Det er opplevelsesverdier, særlig i forhold til inngangspartiet med skiltet; «Folkets Hus» over døren. Begrenset opplevelse fra den delen av fasaden som er lite autentisk.**
- Bruksverdier: **Bygningen er egnet som forsamlingslokale.**
- Alder, tidsdybde og kontinuitet: **Datert til perioden 1915. Viser utviklingen over en viss tid og har delvis tidsdybde.**
- Autentisitet og opprinnelighet: **Har delvis autentisitet i fasade og materialbruk. Er delvis autentisk i forhold til grunnflate og hovedform. Dette på grunn av endringer i kledning, vindu utforming, og utvidelse av bygget mot nord-øst.**
- Mangfold og variasjon: **Representant for forsamlingshus for arbeiderbevegelsen.**
- Sammenheng og helhet: **Huset er en del av fasaderekken med til sammen 8 utvalgte bygg fra 1900-1940 langs Leif Larsens vei.**
- Dynamikk og endring: **Bygningen har ikke endret sin opprinnelige funksjon.**
- Brudd og kontrast: **Med nybygget/tilbygget.**
- Lesbarhet og tydelighet: **Har ikke endret bruk som forsamlingslokale som er tydelig i fasaden.**
- Egnethet: **Godt egnet sett i forhold til opprinnelig funksjon.**
- Anvendbarhet: **God anvendbarhet sett i forhold til opprinnelig funksjon og standard.**
- Sårbarhet og tålegrenser: **Skala er avgjørende i forhold til kulturmiljøet langs Leif Larsens vei.**
- Interaksjon natur-kultur: **Mindre tilknytning på grunn av veien som hindrer direkte kontakt med Sandvikselva.**
- Opprinnelig sjeldent, sjeldent ved tilfeldig eller planmessig utvalg: **Ikke spesielt sjeldent med forsamlingshus av denne typen.**
- Representativt for noe som er vanlig nå eller noe som var vanlig før: **Typisk for perioden.**

VEKTING

Kulturminnet representerer faser med særlig betydning for historien/utviklingen: **Ja**

- Kulturminnet er knyttet til virksomheter med særlig betydning for historien: **Ja arbeiderbevegelsen.**
- Kulturminnet er knyttet til hendelser eller begivenheter med særlig betydning for historien: **Nei**
- Kulturminnet er knyttet til personer med særlig betydning for historien: **Middels.**
- Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere etniske grupper (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper): **Nei**
- Kulturminnet har særlig arkitektonisk og arkitekturhistorisk verdi: **Middels.**
- Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes få eller ingen skriftlig kilder: **Det finnes kilder og andre kulturminner fra perioden.**
- Kulturminnet har særlig betydning som ressurs for lokal utvikling og verdiskaping: **Middels, som samlingssted.**
- Kulturminnets alder og type utløser juridiske virkemidler på nasjonalt plan, se kulturminneloven: **Nei.**

Oppsummering verdisetting og vekting:

VERDISETTING Folkets Hus i Sandvika	
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet?	
Kunnskapsverdier	X
Opplevelsesverdier	X
Bruksverdier	X
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
Alder, tidsdybde og kontinuitet	X
Autentisitet og opprinnelighet	X
Mangfold og variasjon	
Sammenheng og helhet	X
Dynamikk og endring	X
Brudd og kontrast	
Lesbarhet og tydelighet	X
Egnethet	X
Anvendbarhet	X
Sårbarhet og tålegrenser	X
Interaksjon natur-kultur	
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent, sjeldent ved tilfeldig eller planmessig utvalg	
Representativt for noe som er vanlig nå eller noe som var vanlig før	X
VEKTING	
Kulturminnet representerer faser med særlig betydning for historien/utviklingen	3
Kulturminnet er knyttet til virksomheter med særlig betydning for historien	3
Kulturminnet er knyttet til hendelser eller begivenheter med særlig betydning for historien	1
Kulturminnet er knyttet til personer med særlig betydning for historien	1
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere etniske grupper (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	1
Kulturminnet har særlig arkitektonisk og arkitekturhistorisk verdi	2
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes få eller ingen skriftlig kilder	1
Kulturminnet har særlig betydning som ressurs for lokal utvikling og verdiskaping	2
Kulturminnets alder og type utløser juridiske virkemidler på nasjonalt plan, se kulturminneloven	1

1 = Liten verdi

2 = Middels verdi

3 = Stor verdi

4 = Svært stor verdi

X = Aktuell verdi

10 Konklusjon – kulturminner og kulturmiljø

Folkets Hus i Sandvika i Bærum (adresse Skytterdalen 2, tidligere adresse var Brynsveien 19), ble reist av Hamang Papirarbeiderforening med støtte fra bedriftsledelsen. Tomten ble utskilt fra Løkke gård. Huset ble innviet annen juledag 1915. Huset er først og fremst et tradisjonsrikt møte- og forsamlingslokale for Arbeiderbevegelsen i Bærum.

Folkets Hus har hatt noen endringer i fasaden, men fremstår som autentisk. Bruken av huset har i hovedsak ikke vært endret siden 1915. I 1994 fikk Folkets Hus et nytt mindre tilbygg i en etasje tilknyttet nord – øst fasaden. Tilbygget ble bygget som barnehage for Internasjonal Montessori Preeschool. Det er besluttet at barnehagedriften skal avvikles fordi området er lite egnet til dette formålet, og tilbygget er derfor foreslått revet.

Bygningen i seg selv har kulturhistorisk verdi som Folkets Hus, med et nøkternt forsamlingslokale for arbeiderbevegelsen i Bærum. Interiøret er ikke befart og verneverdien til interiøret er derfor ikke vurdert.

Bygget skal bevares på bakgrunn av følgende:

- Representativ
- Autentisitet
- Identitet
- Arbeiderbevegelsen.

I planarbeidet med DETALJREGULERING FOR SKYTTERDALEN 2-4, legges opp til reguleringsbestemmelser som sikrer bevaring av bygget Folkets Hus;

Bevaring kulturmiljø, felt H570_1

1. Hensynssonen omfatter opprinnelig del av Folkets hus, oppført i 1915. Hensynssonen omfatter ikke nyere tilbygg.
2. Byggets eksteriør tillates ikke endret, men kan tilbakeføres til en godt dokumentert fase i bygningens historie. Det tillates mindre oppbygg på takflaten i form av arker eller takopplett.
3. Dersom bevaringsverdig bebyggelse innenfor hensynssonen får uopprettelige skader på grunn av brann, tillates det oppført bebyggelse med samme dimensjoner, areal, høyder, materialbruk og detaljering som opprinnelig bebyggelse.
4. Ved vedlikehold og utbedring skal kulturhistoriske og arkitektoniske verdier som knytter seg til byggets ytre bevares. Byggets takform, form og volum, fasadenes proporsjoner, material- og fargebruk, dør- og vindusutforming og øvrige bygningsdetaljer skal bevares. Originale bygningsdeler skal bevares.

11 Kilder

1. Bærum kommunes byggesaksarkiv
2. www.kulturminnesok.no 2017
3. <http://www.ra.no/> 2017
4. <https://www.budstikka.no/nyheter/barum-arbeiderparti/sandvika/feiret-100-ar-for-folkets-hus-i-sandvika/s/5-55-242893>
5. https://no.wikipedia.org/wiki/Folkets_Hus
6. www.google.no/maps